Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
C serija

C/2023/1342

2023 11 29

Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų išvados dėl jaunimo aspekto įtraukimo [1] į politikos sprendimų priėmimo procesus Europos Sąjungoje propagavimo

(C/2023/1342)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA IR TARYBOJE POSĖDŽIAUJANTYS VALSTYBIŲ NARIŲ VYRIAUSYBIŲ ATSTOVAI

ATSIŽVELGDAMI Į TAI, KAD:

1. Pastaraisiais metais, be kitų dalykų, susidurta su viena po kitos kilusiomis ekonominėmis ir socialinėmis krizėmis, su pasauline COVID-19 sveikatos ir klimato krize, taip pat su Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą poveikiu, – tai padarė didžiulį poveikį jaunuoliams, padidino nelygybę ir žmogaus teisių pažeidimus, kartu išryškino iššūkių, su kuriais kasdien susiduria Europos Sąjungos (ES) jaunuoliai, sudėtingumą. Reagavimas į šiuos iššūkius yra 2019–2027 m. Europos Sąjungos jaunimo strategijos [2], visų pirma Europos jaunimo tikslo Nr. 3 „Įtraukios visuomenės“ dalis.

2. Šių viena po kitos kilusių krizių poveikis išryškino kai kurias jau anksčiau egzistavusias mūsų visuomenės struktūrines problemas. Jaunuoliams kylančių iššūkių sudėtingumas tapo kaip niekad akivaizdus ir išryškėjo glaudus ryšys tarp tokių veiksnių kaip galimybė lygiomis sąlygomis įsidarbinti, gauti būstą ir kokybišką išsilavinimą, atsižvelgiant į socialinę sanglaudą, socialinę ir emocinę gerovę, taip pat politinį ir visuomeninį dalyvavimą bei jaunuolių lūkesčių išpildymą: galimybių Europos Sąjungą, kurioje būtų užtikrintas visapusis naudojamasis teise į socialinį teisingumą [3].

3. Kova su visų rūšių socialine atskirtimi, diskriminacija ir smurtu yra prioritetinis Europos Sąjungos tikslas. Visų pirma nediskriminavimo principas yra pagrindinė Europos Sąjungos vertybė, įtvirtinta Europos bendrijos steigimo sutartyje, Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 9, 10 ir 18 straipsniuose ir Pagrindinių teisių chartijos 14, 21, 24, 32 ir 33 straipsniuose.

4. 16–29 metų amžiaus europiečiams tikimybė patirti didelį materialinį nepriteklių yra didesnė nei bendrajai populiacijai. 2021 m. skurdo ar socialinės atskirties rizika buvo didesnė tarp 16–29 metų amžiaus asmenų nei tarp bendrosios populiacijos (24,8 %, palyginti su 21,6 %). Ši tendencija – didesnė jaunimo skurdo ar socialinės atskirties rizika – pastebima beveik pusėje (13 iš 27) ES valstybių narių [4].

5. Galimybės gyventi nepriklausomai ir toliau yra nepakankamos, atsižvelgiant į sunkumus, su kuriais jaunuoliai ES susiduria norėdami gauti būstą, dėl darbo nesaugumo ir didelių pirkimo ar nuomos išlaidų, kurios didelei daliai jaunuolių yra nepakeliamos. Galimybė gauti deramą būstą yra pagrindinė sąlyga siekiant užtikrinti iš tiesų įtraukias ir

[1] Šiose išvadose jaunimo aspekto įtraukimas suprantamas kaip požiūris, kurio laikantis jaunuolių perspektyva ir poreikiai inkorporuojami į politikos formavimo, stebėsenos ir vertinimo procesus, taip pat į sprendimų priėmimo procesus. Integravimu užtikrinama, kad jaunuoliams būdingi iššūkiai ir rūpesčiai būtų sprendžiami ne izoliuotai, bet būtų kompleksiškai integruojami į platesnes politikos programas.

[2] „Visuose sektoriuose, ypač užimtumo, švietimo, sveikatos ir socialinės įtraukties sektoriuose, tobulinti politikos sprendimus jų poveikio jaunuoliams atžvilgiu.“

[3] Pagal 2022 m. vasario 22 d.–kovo 4 d. atliktą greitąją „Eurobarometro“ apklausą apie jaunimą ir demokratiją: dažniausi jaunuolių lūkesčiai, susiję su Europos jaunimo metais (2022 m.) (EJM), buvo tai, kad sprendimus priimantys asmenys atidžiau įsiklausytų į jų reikalavimus ir imtųsi veiksmų dėl jų (72 %) ir remtų jų asmeninį, socialinį bei profesinį tobulėjimą (71 %). Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą sustiprino jaunuolių įsitikinimą, kad taikos išsaugojimas, tarptautinio saugumo stiprinimas ir tarptautinio bendradarbiavimo skatinimas yra pats svarbiausias ES tikslas (37 %). Kiti didžiausi lūkesčiai dėl ES – padidinti jaunuolių įsidarbinimo galimybes (33 %), kovoti su skurdu ir ekonomine bei socialine nelygybe (32 %), taip pat skatinti aplinką tausojančią politiką ir kovoti su klimato kaita (31 %). Jaunuolių požiūriu, ne tik psichikos ir fizinė sveikata bei gerovė (34 %), aplinkos apsauga ir kova su klimato kaita (34 %), bet taip pat švietimas ir mokymas, įskaitant laisvą besimokančių asmenų judėjimą (33 %), turi būti pagrindinės EJM dėmesio sritys.

[4] Eurostatas. Paaiškinti statistiniai duomenys. Jaunuoliai ir socialinė įtrauktis.

egalitarines visuomenes, kaip atspindėta Europos Parlamento rezoliucijoje ([5]), kurioje ES raginama galimybę gauti deramą ir įperkamą būstą pripažinti žmogaus teise, o tai jaunuolių atveju yra dar opesnė problema ([6]).

6. Įvairios smurto formos, su kuriomis susiduria jauni europiečiai, yra dar viena problema, kurią reikia spręsti, ypač atkreipiant dėmesį į psichologinį smurtą, susijusį su klaidinga informacija ir dezinformacija, ir socialinių tinklų poveikį psichikos sveikatai. ES pagrindinių teisių agentūra savo 2021 m. ataskaitoje ([7]) nurodė, kad fizinio smurto, priekabiavimo ir patyčių kibernetinėje erdvėje lygis buvo daug didesnis tarp jaunuolių nei tarp kitų amžiaus grupių. Be to, ataskaitoje pabrėžiamas faktas, kad LGBTI asmenys, asmenys su negalia, etninės mažumos ir jaunos moterys buvo ypač pažeidžiami smurto ir priekabiavimo atžvilgiu. Tai ypač aktualu tais atvejais, kai jaunuolius veikia daugialypių ir sąveikinių formų diskriminacija ar kitos nepalankios sąlygos, kaip atspindėta pirmininkaujančios valstybės narės išvadose dėl LGBTI asmenų saugumo Europos Sąjungoje; taip pat Europos Komisija priėmė svarbias strategijas ir veiksmų planus lygybės sąjungai propaguoti ([8]) ([9]).

7. Remiantis naujausia Europos Parlamento jaunimo apklausa ([10]), 55 % ES jaunuolių teigė, kad apie Europos Sąjungą jie supranta labai mažai arba beveik nieko nesupranta. Dauguma apklaustų jaunuolių manė, kad jų nuomonė dėl juos liečiančių svarbių sprendimų, teisės aktų ir politikos nėra labai svarbi arba yra visai nesvarbi ([11]). Jaunuoliai vis dažniau naudojasi neinstituciniais politinės saviraiškos būdais. Tokį pokytį galima vertinti kaip iš esmės teigiamą, tačiau jis kelia susirūpinimą, jei yra grindžiamas suvokimu, kad Europos institucijos nesuteikia jaunuoliams jokios galimybės įsitraukti į sprendimų priėmimo procesus ar patenkinti savo poreikius ir įveikti sunkumus. Todėl, norint visapusiškai reaguoti į jaunuoliams kylančius iššūkius, reikia, kad jie įsitrauktų į viešųjų institucijų veiklą ir politikos formavimo procesus ir juose dalyvautų, o šio dalyvavimo formos būtų tiek neinstitucinės, tiek institucinės.

8. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas (EESRK) ([12]) pabrėžia, kad svarbu atlikti ES politikos formavimo procesų poveikio jaunuoliams vertinimą, siekiant atsižvelgti į jaunuolių ir ateities kartų poreikius bei lūkesčius ir pasiūlyti tokią taikymo sritį, kuri apimtų visas politikos sritis, tiesiogiai ir netiesiogiai liečiančias jaunuolius. Poveikio vertinimas apima ne tik tradicinę jaunimo politikos sritį.

9. Rezoliucijoje dėl 2022 m. Europos jaunimo metų (EJM) rezultatų ([13]) Europos Parlamentas ragina Komisiją patvirtinti visavertį ES jaunimo testą siekiant užtikrinti prasmingą jaunuolių dalyvavimą, aktyvumą ir įsipareigojimą rengiant visų krypčių ES politiką, savo pasiūlymuose numatyti sistemingą tos politikos poveikio vertinimą siekiant, kad ja būtų skatinami ir atspindimi jaunuolių poreikiai, ir imtis švelninimo priemonių, jei ji daro neigiamą poveikį.

10. Europos regionų komitetas savo Jaunimo ir demokratijos chartijoje ([14]) ragina sukurti jaunimo testavimo mechanizmą, siekiant užtikrinti, kad būtų atliekamas visų naujų ES teisės aktų ir politikos į jaunimą orientuotas poveikio vertinimas, įskaitant konsultacijas su jaunimo organizacijomis įvairiais lygmenimis ir jaunimo ekspertais ES lygmeniu ir švelninimo priemonių rengimą tuo atveju, jei nustatomas neigiamas poveikis.

([5]) 2021 m. sausio 21 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl galimybės visiems turėti prieigą prie deramo būsto už prieinamą kainą (2019/2187(INI)).

([6]) Kaip matyti iš 2020 m. Eurostato duomenų, visose ES valstybėse narėse jaunuolių labai prastų būsto sąlygų rodiklis buvo prastesnis nei visos populiacijos apskritai.

([7]) Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra, 2021 m. pagrindinių teisių ataskaita.

([8]) Pirmininkaujančios valstybės narės išvados dėl LGBTI asmenų saugumo Europos Sąjungoje, dok. 9942/23.

([9]) 2020 ir 2021 m. buvo priimtos penkios lygybės strategijos, kuriomis siekiama pažangos kuriant lygybės sąjungą: 2020–2025 m. lyčių lygybės strategija (COM(2020) 152 final); 2020–2025 m. LGBTIQ asmenų lygybės strategija (COM(2020) 698 final); 2020–2025 m. ES kovos su rasizmu veiksmų planas (COM(2020) 565 final); 2020–2030 m. ES romų lygybės, įtraukties ir dalyvavimo strateginis planas (COM(2020) 620 final) ir 2021–2030 m. neįgaliųjų teisių strategija (COM(2021) 101 final).

([10]) Greitoji „Eurobarometro“ apklausa, 2021 m. rugsėjo mėn. ataskaita.

([11]) Šis jausmas didėja tuo labiau, kuo labiau nutolusi yra nagrinėjama valdymo sfera: 53 % mano, kad jų nuomonė dėl vietos teritoriją liečiančių sprendimų, teisės aktų ir politikos nėra labai svarbi arba visai nesvarbi, o dėl visą ES liečiančių reikalų ši dalis padidėja iki 70 %.

([12]) Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas, „ES jaunimo testas“ (nuomonė savo iniciatyva), 2022 m. rugsėjo 21 d., SOC/728 -EESC-2022.

([13]) 2022 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento rezoliucija „2022 m. Europos jaunimo metų rezultatai“ (2022/2953(RSP)).

([14]) Jaunimo ir demokratijos chartija. Europos regionų komitetas, 2022 m. lapkričio mėn.

11. Konferencijos dėl Europos ateities galutinių rezultatų ataskaitoje raginama pradėti į jaunimą orientuotą teisės aktų patikrą, įskaitant tiek poveikio vertinimą, tiek konsultacijų su jaunuolių atstovais mechanizmą, kai manoma, kad teisės aktai daro poveikį jaunuoliams, ir, kaip apibūdinta 47 pasiūlyme, užtikrinti, kad į visą politikos formavimą ES lygmeniu būtų žvelgiama iš jaunimo perspektyvos. Be to, ataskaitoje raginama parengti visų naujų teisės aktų ir politikos ES jaunimo testą, kad būtų atliekamas į jaunimą orientuotas poveikio vertinimas, įskaitant konsultacijas su jaunuoliais ([15]).

PRIPAŽINDAMI, kad:

12. 2019–2027 m. Europos Sąjungos jaunimo strategijoje akcentuojama: „Vis daugiau jaunuolių stokoja pasitikėjimo ES, ir jiems yra nelengva suprasti Sąjungos principus, vertybes ir veikimą. Taip pat buvo nustatyta, kad viena iš tarp jaunuolių didėjančio euroskepticizmo priežasčių yra demokratijos deficitas ([16]) ES procesuose.“ Vis dėlto, remiantis „Eurobarometro“ apklausa dėl jaunimo ir demokratijos 2022 m., jaunuoliai turi tam tikrų lūkesčių ES atžvilgiu, pavyzdžiui, išsaugoti taiką, didinti jaunuolių įsidarbinimo galimybes, kovoti su skurdu ir ekonomine bei socialine nelygybe ([17]).

13. Per 6-ąjį ES jaunimo dialogo konsultacijų ciklą, surengtą siekiant suteikti jaunuoliams balso teisę ES jaunimo strategijos rengimo procese, paaiškėjo, kad jaunuoliai yra nurodę, jog jaučiasi nepakankamai atstovaujami sprendimų priėmimo procesuose ir turintys mažai galimybių daryti tarpsektorinio masto įtaką visoms politikos sritims, galinčioms daryti poveikį iššūkiams, su kuriais jie susiduria vietos, regionų, nacionaliniu ir Europos lygmenimis. Šis suvokimas išlieka matomas ir neseniai užbaigtame 9-ajame jaunimo dialogo cikle, kuriame jaunuoliai ir toliau reikalauja „tinkamų priemonių, kad prasmingas jaunimo dalyvavimas būtų integruotas į visas atitinkamas politikos sritis“ ([18]).

14. 2021 m. birželio mėn. greitoji „Eurobarometro“ jaunimo apklausa parodė, kad vienas iš pagrindinių jaunuoliams būdingų lūkesčių yra tai, kad visa visuomenė ir visų pirma sprendimus priimantys asmenys labiau įsiklausytų į jų nuomonę ir atsižvelgtų į jų poreikius. Tokį atsakymą pateikė 33 % jaunuolių ([19]).

15. Kaip matyti iš statistinių duomenų, susijusių su amžizmu, amžius yra reikšmingas diskriminacijos veiksnys, lemiantis nelygybę mūsų visuomenėse, kaip pripažino Pasaulio sveikatos organizacija ([20]), ir gyvybiškai svarbu į tai atsižvelgti rengiant viešąją politiką, susijusią su jaunuolių klausimais, siekiant apsaugoti kartų solidarumo, kaip pagrindinio socialinės sanglaudos ramsčio, vertybes.

16. Daugeliui jaunuolių Europoje vis dar kyla kliūčių pereiti iš švietimo ir mokymo sistemos į darbo rinką; jie susiduria su dideliais sunkumais rasti deramą darbą, kuris leistų jiems visapusiškai įgyvendinti savo gyvenimo projektus ir turėti geresnes ateities perspektyvas.

17. Nesimokantys, nedirbantys ir mokymuose nedalyvaujantys jaunuoliai (NEET jaunimas) sudaro didelę visų Europos jaunuolių dalį. 2021 m. 13,1 % visų 15–29 m. amžiaus jaunuolių (t. y. daugiau kaip 9,3 mln. asmenų) buvo NEET jaunimas; ši dalis įvairiose ES valstybėse narėse labai skiriasi. Be to, Europos įgūdžių metais ([21]) šiai grupei skiriamas ypatingas dėmesys.

([15]) Konferencija dėl Europos ateities. Galutinių rezultatų ataskaita, 2022 m. gegužės mėn.
([16]) Jaunimo tiksluose, nustatytuose po struktūrinio dialogo su jaunimu 2017–2018 m., teigiama, kad „demokratijos deficitas ES procesuose taip pat buvo įvardytas kaip viena iš priežasčių, dėl kurių didėja jaunuolių euroskepticizmas“, ir tada pasiūlytos konkrečios su šiuo deficitu susijusios priemonės. Europos jaunimo strategija, 3 priedas.
([17]) Žr. 4 išnašą.
([18]) Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų rezoliucija dėl 9-ojo ES jaunimo dialogo ciklo rezultatų (2023/C 185/04).
([19]) Greitoji „Eurobarometro“ apklausa, Europos Parlamento jaunimo apklausa, 2021 m. rugsėjo mėn.
([20]) Pasaulio sveikatos organizacija mano, kad amžizmas yra trečia pagrindinė diskriminacijos priežastis visame pasaulyje.
([21]) Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2023/936 dėl Europos įgūdžių metų (OL L 125, 2023 5 11, p. 1).

18. Nedarbas labiau veikia jaunuolius ir daro didelį poveikį tiems, kas patiria socialinę atskirtį, bei tiems, kas gyvena ir dirba rizikos regionuose ES valstybėse narėse, įskaitant atokiausius regionus ([22]). Tai rodo, kad jaunuolių pažeidžiamumą nedarbo atžvilgiu dar labiau aštrina įvairių formų jiems poveikį darančios nelygybės sąryšingumas arba jų patiriama skirtingų formų atskirtis ([23]) ([24]).

19. Švietimas, darbas, būstas ir galimybė naudotis kokybiškomis paslaugomis yra pagrindinės teisės visiems, įskaitant tuos, kas pradeda naują gyvenimo etapą būdami nepalankioje padėtyje ar susiduria su mažų garantijų darbo perspektyvomis ir kitais tarpsektoriniais iššūkiais, komplikuojančiais šią nelygybę, nes galimybių trūkumas mažina jų geresnio gyvenimo tikimybę ir daugelis jaunuolių jau nuo pačių pradžių atsiduria prastoje padėtyje ([25]).

20. Šių nepalankių aplinkybių eksponentiškai daugėja jaunų moterų, LGBTI jaunimo, migrantų kilmės jaunuolių ir jaunuolių su negalia atveju.

21. Klimato krizė ir visuotinio atšilimo padariniai niekada nebuvo taip skubiai spręstini kaip šiandien ir jie daro poveikį visų pirma jaunuolių gyvenimams. Siekiant neužkirsti kelio galimybėms, kurių jaunuoliai gali turėti gyvenime, daugelyje politikos sričių reikia imtis struktūrinių, ilgalaikių ir tvarių priemonių ir jos turi būti konkrečiai skirtos jaunuoliams, susiduriantiems su daugelio formų diskriminacija ar kitais sunkumais.

22. Būsimas Europos Komisijos komunikatas dėl Europos jaunimo metų (2022 m.) rezultatų, taip pat 2019–2027 m. Europos Sąjungos jaunimo strategijos tarpinis vertinimas suteikia puikią progą apžvelgti ankstesnę patirtį ir sustiprinti esamas pagrindines jaunimo politikos priemones ([26]) ir politikos formavimo procese daugiausia dėmesio skirti tokiems prioritetams kaip jaunimo gerovė, ir suteikti jaunuoliams lygias galimybes įgyvendinti savo gyvenimo planus be smurto ir visapusiškai suvokiant savo teises bei jomis naudojantis ([27]).

23. Europos Komisijos ES jaunimo koordinatoriaus atliekamas vaidmuo stiprinant tarpsektorinį bendradarbiavimą ir integravimą, taip pat žinių ugdymą ir keitimąsi informacija jaunimo klausimais Europos Komisijos tarnybose ir bendradarbiaujant ranka rankon su įvairiais suinteresuotaisiais subjektais siekiant užtikrinti darnią komunikaciją jaunuolių atžvilgiu buvo reikšminga naujovė, kuri kilo iš 2019–2027 m. Europos Sąjungos jaunimo strategijos.

ATSIŽVELGDAMI Į TAI, KAD:

24. visi jaunuoliai yra visuomenės turtas ir įgyvendinant visų su jaunuoliais susijusių sričių politiką bei veiklą turėtų būti puoselėjama jaunuolių teisė dalyvauti jiems poveikį darančios politikos formavime, įgyvendinime, stebėsenoje ir vertinime, užtikrinant prasmingą jaunuolių ir jaunimo organizacijų dalyvavimą. Todėl Europos Sąjunga, be kita ko, pasitelkdama tokias savo programas kaip „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpusas, turėtų dėti pastangas, kad apsaugotų jaunuolių teises, reaguotų į jų patiriamus iššūkius ir atlieptų jų poreikius bei lūkesčius. Tokiu būdu galima užtikrinti, kad ES investuotų į savo pačios ateitį ir išsaugotų savo ekonominį, socialinį bei aplinkosauginį tvarumą.

25. Jaunuoliai yra teisės subjektai, pilni potencialo, gebėjimų ir talentų, kurie yra esmingai svarbūs bet kuriai visuomenei, ir jie turėtų būti visapusiškai įtraukiami į politinius procesus bei sprendimų priėmimo procesus.

([22]) Eurostatas. Paaiškinta statistika. Jaunimo nedarbas, 2022 m. rugpjūčio mėn.
([23]) Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Lygybės sąjunga. 2020–2025 m. lyčių lygybės strategija“, COM/2020/152 final.
([24]) Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Lygybės sąjunga. 2020–2025 m. LGBTIQ asmenų lygybės strategija“, COM/2020/698 final.
([25]) Europos Tarybos ministrų komiteto 2015 m. sausio 21 d. priimta rekomendacija CM/Rec(2015) 3.
([26]) Priemonės, išvardytos ESJS 3 skirsnyje „Bendradarbiauti remiantis priemonėmis ir valdymo srities veiksmais“.
([27]) Žr. 3 išnašą.

26. Jaunuolių dalyvavimas yra esminė sąlyga siekiant legitimuoti bet kokį politinį procesą ir padidinti jo veiksmingumą, taip pat suteikti jaunimui galimybę pasitikėti Europos institucijomis ir jomis tikėti ir stiprinti ryšius, siejančius juos su Europos, kuri taip pat turi įsipareigoti užtikrinti savo jaunuolių ateitį, tapatybe ir vertybėmis.

27. Europos jaunuoliai sudaro sudėtingą ir įvairialypę populiaciją ir ES turėtų garantuoti, kad rengiant į jaunimą orientuotą politiką būtų laikomasi teisėmis grindžiamo požiūrio, kuriuo būtų integruojama jaunimo perspektyva, sudarant galimybę, kad tos politikos kryptys būtų iš tiesų įtraukios ir skirtos visiems jaunuoliams visoje Europoje, kokie skirtingi jie bebūtų.

28. Jaunuolių gyvenimą formuoja priemonės, kylančios iš įvairių politikos sričių ir įgyvendinamos įvairiais lygmenimis. Taigi, užtikrinti, kad numatytose politikos srityse arba programose būtų atsižvelgta į konkrečius jaunuolių poreikius arba poveikį jaunuoliams, įmanoma tik tada, jei jaunimo aspektas į įvairias politikos sritis yra įtraukiamas kaip prioritetas ([28]).

29. Ta Europos politika taip pat turi būti orientuojama į gerovę, psichikos sveikatą ir sveikatos priežiūrą, įskaitant kolektyvinę refleksiją ir tolesnius politinius veiksmus, kad būtų apsaugotas jaunuolių vaidmuo dalijantis ištekliais ir jų gebėjimas daryti įtaką sprendimų priėmimo procesams žvelgiant iš kartų perspektyvos, pasitelkiant kartų bendradarbiavimą.

EUROPOS KOMISIJOS PRAŠOMA:

30. labiau įtraukti jaunimo aspektą į visas politikos sritis, laikantis 2019–2027 m. Europos Sąjungos jaunimo strategijos ir EJM, siekiant jaunimo perspektyvą labiau inkorporuoti į ES politikos rengimą. Konkrečiau, integruoti jaunimo perspektyvą į politikos rengimą, įgyvendinimą, stebėseną ir vertinimą, taikant tą požiūrį visose jaunuolių gyvenimus liečiančiose srityse, atitinkamais atvejais ES lygmeniu įtraukiant ES jaunimo koordinatorių.

31. Užtikrinti, kad Komisijos esamos geresnio reglamentavimo priemonės būtų kuo visapusiškiau išnaudojamos tam, kad ES politikos formavimo procese būtų atsižvelgiama į poveikį jaunuoliams. Aktyvesnis jaunimo perspektyvų inkorporavimas į politikos formavimo procesą galėtų padėti siekti ES jaunimo testo tikslų.

32. Išnagrinėti ir toliau analizuoti galimybę pasitelkti reglamentavimo poveikio vertinimus norint įvertinti, kokį poveikį ES politika daro jaunuoliams. Tai gali apimti galimą ES jaunimo testo taikymą. Toks jaunimo testas galėtų būti suprantamas kaip analitinė priemonė, kuria būtų vertinamas ES politikos poveikis jaunuoliams. Būtų galima atsižvelgti į modelius, kurie jau egzistuoja kai kuriose valstybėse narėse.

VALSTYBIŲ NARIŲ IR KOMISIJOS, LAIKANTIS SUBSIDIARUMO PRINCIPO, SAVO ATITINKAMOSE KOMPETENCIJOS SRITYSE IR ATITINKAMAIS LYGMENIMIS PRAŠOMA:

33. visose politikos srityse bendradarbiauti jaunimo aspekto įtraukimo politikos klausimais, kai aktualu, laikantis 2019–2027 m. Europos Sąjungos jaunimo strategijos, siekiant jaunimo perspektyvą labiau inkorporuoti į ES politikos rengimą. Konkrečiau, puoselėti jaunimo aspekto įtraukimą į sprendimų priėmimą ir politikos rengimą, įgyvendinimą, stebėseną ir vertinimą, taikant tą požiūrį visose jaunuolių gyvenimą liečiančiose srityse.

34. Gerinti Europos Komisijos, valstybių narių, jaunimo organizacijų ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimą, įskaitant tarpusavio mokymąsi, be kita ko, pasitelkiant esamą praktiką, pavyzdžiui, savitarpio mokymosi veiklą, įgyvendinant įtraukius viešosios politikos metodus, kuriais analizuojamas jų poveikis jaunuolių gyvenimams.

([28]) Reikjaviko deklaracija „Mūsų vertybėmis grindžiama vienybė“, priimta po 4-ojo Europos Tarybos valstybių ir vyriausybių vadovų aukščiausiojo lygio susitikimo (2023 m. gegužės 16–17 d., Reikjavikas).

35. Skatinti, kad sprendimų priėmimas būtų tvirtai grindžiamas įrodymais ir empiriniais duomenimis ([29]), ir pripažinti, kad jaunimo aspekto įtraukimas ir prasmingas jaunimo dalyvavimas yra labai svarbūs rengiant viešąją politiką.

36. Bendradarbiauti dedant būtinas pastangas kartu su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, kad jaunimo aspektas būtų inkorporuotas į poveikio įvertinimą ir politikos Europos Sąjungoje vertinimą, siekiant pagerinti sprendimų priėmimo procesus ir sudaryti galimybes jaunuoliams ES atlikti svarbų vaidmenį apibrėžiant savo pačių ateitį.

37. Remtis EJM pasiekimais ir bendrakūrybiniu metodu ir toliau kurti daugiapakopį angažavimąsi, kuris apimtų ES institucijas, valstybes nares ir jaunuolius ES, akcentuojant skaidrumo ir prieinamumo vertybes, kad būtų kuriamas teigiamas poveikis ryšiams, kurie jaunus europiečius sieja su ES.

([29]) Europos Sąjungos Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių Vyriausybių atstovų rezoliucija dėl Europos bendradarbiavimo jaunimo reikalų srityje sistemos: 2019–2027 m. Europos Sąjungos jaunimo strategija (OL C 456, 2018 12 1).

PRIEDAS

Pastaraisiais metais jaunimo politika buvo nuolat propaguojama, kaip matyti iš šių aspektų:

— 2019–2027 m. Europos Sąjungos jaunimo strategija ir jos 11 Europos jaunimo tikslų, kurie buvo parengti Europos jaunuoliams ir atspindi jų prioritetus prieš pandemiją.

— Jaunuolių akcentavimas Europos socialinių teisių ramstyje, kuriame nustatyta 20 pagrindinių principų, kurie yra būtini sąžiningoms ir veiksmingoms darbo rinkoms bei socialinės apsaugos sistemoms.

— 2020 m. Europos Komisijos priimtas 2021–2027 m. Integracijos ir įtraukties veiksmų planas, kuriame ypatingas dėmesys skiriamas jauniems europiečiams.

— 2020 m. prisiimtas įsipareigojimas taikyti sustiprintą Jaunimo garantijų iniciatyvą, kuria stiprinama plati parama jaunimo užimtumui visoje ES, laikantis įtraukesnio požiūrio.

— 2022-ųjų paskelbimas Europos jaunimo metais, siekiant stiprinti, įgalinti ir propaguoti naujas erdves bei galimybes jaunuoliams dalyvauti ir atlikti vadovaujamą vaidmenį Europoje.